

SİNOP TURİZM DEĞERLERİ:

1. KÜLTÜR TURİZMİ (MÜZELER, TARİHİ CEZAEVİ, KALELER,)

SİNOP ARKEOLOJİ MÜZESİ :

Sinop'ta ilk müzecilik faaliyetleri 1921 yılında başlamıştır. Gerek etrafı surlarla çevrili ilin batısındaki nekropolünden gerekse şehir içindeki yapılaşma nedeniyle temel hafriyatlarından çıkan eserler, öncelikli olarak Mekteb-i İdadi' de muhafaza edilmeye başlanmıştır. 1932 yılında eser miktarının giderek artması sebebi ile burada bulunan eserler, Selçuklu Veziri Müinüddün Pervane tarafından yaptırılan (1262) Pervane Medresesi'ne nakledilmiş ve burada ilk müzenin çekirdeği oluşturulmuştur. 1941 yılında ziyarete açılan müze, 1945'te memurluk ve 1947'de müdürlük olmuştur.

1951-1953 yılları arasında İlimiz Demirciköy'de Kocagöz Höyük ve il merkezinde Müze avlusunda bulunan Serapis Mabedi'nde Türk Tarih Kurumu adına Prof. Dr. Ekrem AKURGAL başkanlığında başlatılan kazılardan sonra kazı heyetinin ilimizde bir Müze kurulması istemiyle verdiği rapor doğrultusunda 1968 yılında dönemin Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Merhum Hikmet GÜRÇAY'ın çabaları ile Sinop Belediyesi'nden temin edilen ve içinde Selçuklu Türbesi ile Serapis Mabedi bulunan bir hibe arsa üzerine inşaat başlatılmış ve 1970 yılında yeni müze binası bitirilerek hizmete açılmıştır. 2001 yılında onarım ve yeni teşhir-tanzim çalışmaları nedeniyle geçici bir süre kapatılan müze çağdaş müzecilik anlayışı içerisinde onarımları gerçekleştirilerek 2006 yılı Nisan ayında tekrar hizmete açılmıştır.

TEŞHİR SALONLARI:

KORİDOR: Bu alanda sol cephede yüksek podium üzerinde heykel başları ve heykeller sergilenmektedir. Teşhirden sırayla Sinope Karadeniz Ereğlisi arasında MÖ 4. yüzyılda yapılan bir antlaşmayı içeren taş kitabe sergilenmektedir.

KÜÇÜK BULUNTULAR SALONU: Bu bölümde girişin sağını takip ederek, kronolojik bir sırayla, Sinop'ta bulunan İlk Tunç Çağından Bizans Çağı sonuna kadar bir dönemi kapsayan kap-kacak, madeni aletler, vazolar, pişmiş toprak heykelcikler, Serapis Mabedine ait pişmiş toprak mimari parçalar, cam eserler, mezar buluntuları ve benzeri eserlerin teşhiri yapılmaktadır. Bu bölümün ortasında zeminde, Meydankapı'da bulunmuş ve yedi adet Sanat Perisini ihtiva eden Mozaik Pano da teşhirin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

TAŞ ESERLER SALONU: Bu bölüm ölü kültürüyle ilgili olup, Anadolu'nun en eski mezar steli örnekler (Arkaik Çağ) kronolojik olarak sergilenmektedir. Ayrıca bu bölümde, yer alan bir mezar anıtına ait olduğu düşünülen mermer "Geyik Parçalayan Aslanlar" grubu ve bir denizciye ait Lahit görülmeye değer nadir buluntulardandır.

AMPHORA SALONU: 1994-2000 yılları arasında, Sinop Merkez, Karakum ve Demirciköy'de yapılan Türk-Fransız ortak kazılarında çok sayıda amphora üretim atölyeleri ve fırınları ortaya çıkarılmıştır. Kazılar Sinop'un Helenistik-Roma ve Bizans Çağında geçiminin büyük bölümünü amphora tuğla ve kiremit üreterek sağladığını ortaya koymuştur. Bu bölümde, Sinop'ta üretilmiş amphora örneklerinin yanı sıra, kazılardan elde edilen bilgiler doğrultusunda kısmen orijinal malzeme kullanılarak yapılmış bir Amphora Fırını teşhir edilmektedir. Ayrıca Sinop Amphoralarının ticari amaçlı yayılım alanını gösteren bir pano yer almaktadır.

SİKKE BÖLÜMÜ: Bu bölümde, Sinop'un ilk bastırıldığı gümüş sikkelerden, şehir sikkelerinden, Ordu Definesi, Gelincik Definesi, Selçuklu Definesi ve Bizans Definesinden örnekleri teşhir edilmektedir.

İKONA SALONU: İkona Hristiyan dininde doğu kiliselerinde duvar fresklerine karşılık ahşap pano üzerine yapılan her türlü dini resme verilen addır. İkona, resimden ziyade, tapınılan bir kült resmidir. Bunlar kiliselerde halk tarafından kolayca görülebilecek yerlere asılırdı.

İkonaların asıldığı bu yerlere "İKONASTOSİS" denirdi. Bizans Dönemi'ne ait ikonaların ana konuları sıkı bir Taoloji programıyla saptanmıştır. Hz. İsa ile Meryem'in yanında Havari ve Aziz kişilerin resimleri yer alır veya yaşam öyküleri ile birlikte dinsel ve tarihi olaylar anlatılır. 19. yy'da İlimiz ve çevresinde bulunan kiliselerden günümüze kaldığı tahmin edilen ikonaların müzeye nereden ve ne zaman geldiği bilinmemektedir. Sinop İkonaları, kestane ağacından yapılmış panolara alçı sıvanarak, bazılarında da bez alçı bir arada kullanılarak üzerine boya ve altın yaldızla yapılmıştır. Bu ikonalarda İsa, Meryem, Yahya ve diğer Aziz kişilerle birlikte dinsel olaylar anlatılmıştır. Sinop İkonaları, 19. yy Rus Kiliselerinde ve Kıbrıs'taki Rum Kiliselerinde yer alan ikonalarla büyük benzerlikler göstermektedir.

BAHÇE TEŞİRİ: Açık teşirde genelde taş, mermer mimari eserler, mil taşları, mezarları, heykeller, pitoslar ve mozaikler yer almaktadır. Ayrıca Aynalı Kadın türbesi güney ve batı cephesinde İslami mezar taşlardan bir nevi mezarlık canlandırılmıştır. Bahçenin güney-batı köşesinde MÖ 4. yy'a ait Serapis Mabedi'nin kuzeyinde ise Antik Çağ'dan günümüze Çapalar teşir edilmektedir.

ETNOGRAFYA MÜZESİ :

Kefevi Mahallesi Kemaleddin Sami Paşa Caddesi No:9'da bulunan yapı tipik bir 18. yy sonu konağıdır. Temel ve zemin katı moloz taş, ana katları ahşap karkas-tuğla karışımı olan yapı üç katlıdır. Ön cephesi caddeye, arka cephesi ise yapının bahçesine bakan konağa, cephe ortasında ışıklık pencereli cümle kapısından girilir. Ambar ve büyük hizmet bölümleri, mutfak, çeşme gibi mekan ve detaylarla ayrılmış olan zemin katta duvarlar moloz taşından inşa edilmiştir. Karanlık olan bu kattan üst katlara çıkan sağlı sollu merdivenin girişi ahşap olarak yapılmış geniş bir sivri kemer halindedir. Yanındaki dört katlı büyük Öküzöğulları Konağı gibi, cephelere yanlarda anıtsal çıkıntılar halinde yansıyan köşe odalarına sahip olan orta ve üst katlar orta sofalı, dört eyvanlı ve köşelerde birer köşe odalı simetrik plan düzeniyle benzer görünüştedirler. Tüm duvarları ve iç bölmeleri ahşap olan bu katlarda zengin bir ahşap oymacılığı ile birleşen duvar boyamacılığı bir zamanlar bu konutun ne derece zengin bir görünüşe sahip olduğunu göstermektedir.

Kefevi Mahallesi Kemaleddin Sami Paşa Caddesi No:9'da bulunan yapı tipik bir 18. yy sonu konağıdır. Temel ve zemin katı moloz taş, ana katları ahşap karkas-tuğla karışımı olan yapı üç katlıdır. Ön cephesi caddeye, arka cephesi ise yapının bahçesine bakan konağa, cephe ortasında ışıklık pencereli cümle kapısından girilir. Ambar ve büyük hizmet bölümleri, mutfak, çeşme gibi mekan ve detaylarla ayrılmış olan zemin katta duvarlar moloz taşından inşa edilmiştir. Karanlık olan bu kattan üst katlara çıkan sağlı sollu merdivenin girişi ahşap olarak yapılmış geniş bir sivri kemer halindedir. Yanındaki dört katlı büyük Öküzöğulları Konağı gibi, cephelere yanlarda anıtsal çıkıntılar halinde yansıyan köşe odalarına sahip olan orta ve üst katlar orta sofalı, dört eyvanlı ve köşelerde birer köşe odalı simetrik plan düzeniyle benzer görünüştedirler. Tüm duvarları ve iç bölmeleri ahşap olan bu katlarda zengin bir ahşap oymacılığı ile birleşen duvar boyamacılığı bir zamanlar bu konutun ne derece zengin bir görünüşe sahip olduğunu göstermektedir.

Köşe odalarına geçit verecek şekilde pahlanmış kare alanlar halinde olan sofaların eyvan geçişlerinde ve merdiven başlarında zarif ahşap doğramalı korkuluklar ve direkler vardır. Ayrıca kemer aralarında ve tavan bordürlerinde vazo içinden çıkan çiçekler, demetler canlı bir konturlama ile ve barok renk tonlamasıyla romantik bir anlayışla yapıldıklarını gösterir. Selamlık olarak kullanıldığı sanılan orta kat süslemesi, harem olarak kullanılması gereken üst kata göre daha ölçülü ve taşralı bir karakter taşır. Bu katta kemercikli ve şeritvari dekorlu çitalı bir ahşap kaplama tüm iç mekan ve oda duvarlarını kaplamakta, köşe odalarında sedir şekilleri ve çubukluk, kavukluk gibi rokoko kemerli detaylar bu kaplamanın meydana getirdiği ciddi loşluğu hareketlendirmektedir. Harem olarak kullanıldığı belirtilen üst kat, aynı simetrik planlama ile yapılmış, ayrıca diğer katlara göre kullanımına uygun bir renk ve aydınlık anlayışına nispeten çağdaş İstanbul Rokoko süslemesine yakın bir şekilde dekorlanmıştır. Bu katta bol pencere ile yeterli gelen ışığın oluşturduğu etkiyle de neşelenen

mekan düzenlemesi, tavanlardaki zengin rokoko bitkisel kıvrımlı bordürlerle ve oda dolap kapaklarında ki renkli çiçek buketleriyle süslenmekte, köşe odalarındaki yuvarlak kemerli ve iç-dış bükey nişlerle canlı bir barok etkinin Sinop'un bu ünlü konağında yaşatıldığını göstermektedir.

Bu ihtişamlı iç mekan etkisini zengin döşemeli Osmanlı yaşamı ve o zamanlar tüm deniz manzarasına açılan yapı ile birlikte düşünmek gerekir. Aynı tür barok kıvrımlanma, buruk bir neşeden kaynaklanan romantik etki ve manzaraya bu ihtişamla açılış, o dönem İstanbul'unda I. Abdülhamit'in Topkapı Sarayı harem dairesindeki odalarında daha zengin detaylı ve Avrupa rokoko üslubunda olmak üzere meydana getirilmiştir.

Bu barok detaylama içinde bir köşe odasında görülen kırmızı damarlı mermer taklidi stukko uygulaması ise bu konakta çalışan usta ve nakkaşların 18. yy içlerinde başkent veya azınlık kökenli olarak Batı-Hristiyan etkilerini Sinop'un bu ayan konağına taşıdıklarını düşündürmektedir. Geleneksel eyvanlı sofalı ve köşe odalı simetrik Türk Evi plan düzenini yaşatan konak, süslemesinde çağdaş örneklerde karşılaşılan manzara resmi görülmemesine karşın, taşralı olmakla birlikte zengin batılı dekorlaması ile de o yılların imparatorluğuna yeni bir soluk getiren rokoko üslubunu, Sinop gibi uzak bir kentte yakalayabilmiş bir yapı olarak konut mimarimizin önde gelen örneklerindedir. İstanbul konutlarıyla yarışan bu konağın zengin görüntüsünü Sinop'un tüm çevresel kültürlerle açılan tarihsel limanı ile açıklamak mümkündür.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restore edilen konak bugün Etnografya Müzesi olarak hizmet vermektedir.

TARİHİ CEZAEVİ:

Sinop'un 1214 yılında Anadolu Selçukluları tarafından fethedilmesinden sonra Sultan İzzeddin Keykavus'un emriyle bir iç kale yaptırılmıştır. İç kale, Sinop Kalesi'nin batı cephesinde batı surlarına paralel kuzey-güney yönünde uzanan bir sur bedeni yapılarak meydana getirilmiş ve bu surlar inşa edilirken Helenistik, Roma ve Bizans dönemine ait pek çok mimari parça (sütun, sütun başlığı kitabe vb) devşirme malzeme olarak kullanılmıştır.

İç kalede 11 adet burç bulunmaktadır. Denize hakim güney bedendeki sur duvarları 18 metre, burçlar ise 22 metre yüksekliktedir. İç kale, yapılışından itibaren aynı zamanda tersane olarak kullanılmıştır. Tersaneye ait iki büyük kemer sonradan kapatılmış olsa da güney bedende hala görülebilir durumdadır. Selçuklu Dönemi'nden itibaren uzun süre tersane olarak kullanılan İç kalenin burçları 1560 yılından itibaren zindan olarak da kullanılmaya başlanmıştır.

İç kale içindeki cezaevi 1882 yılında Mutasarrıf Veysel Paşa zamanında yaptırılmıştır. Tarihi cezaevi kuzey-güney konumlu, U planlı bir yapıdır. Kesme taştan yapılmıştır. Her bölümü yüksek avlu duvarları ile birbirinden ayrılmış bulunan üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci (kuzey) ve ikinci (orta) kısımlar 2 katlı, üçüncü (güney) kısım zemin +2 katlıdır. Yapıda 28 koğuş bulunmaktadır.

İç kale içerisinde ek olarak, cezaevi binasının güneydoğu cephesinde bulunan bölümde cezaevi ile aynı tarihte yapılmış olan bir hamam, cezaevinin kuzey cephesinde kalan bölümde 1939 yılında yapılan Çocuk İslahevi ve İçkale surlarının doğu cephesine bitişik olan iş atölyeleri bulunmaktadır.

1996 yılında tamamen boşaltılarak Kültür ve Turizm Bakanlığı'na devredilmiştir. 2000 yılından itibaren ziyarete açılan cezaevinin restorasyonunun yapılması ve bir kültür kompleksi haline dönüştürülmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

KALELER :

SİNOP KALESİ:

İlk olarak kimin tarafında yapıldığı kesin olarak bilinmemektedir. MÖ 2000'lerde bölgede yaşayan yerli bir kavim olan Gaskalar (Kaşkalar) veya İÖ VIII. yüzyılda Milet'ten gelerek Sinop'ta yerleşip koloni kuran göçmenler tarafından yapıldığı düşünülmektedir. Bugünkü kalenin Pontus hükümdarlarından Büyük Mithridat IV. tarafından MÖ I. yüzyılda inşa edildiğini, VI. Mithradates döneminde de onarıldığını kaynaklardan öğrenmekteyiz.

Romalılar ve Bizanslılar döneminde de devamlı onarım gören kale, 1214 ve 1261 yıllarında Selçukluların eline geçmiştir. Bu dönemde yeniden onarılan kalenin savunmasını güçlendirmek amacıyla bir iç kale oluşturulmuştur.

Sinop şehir surları yarım adanın en dar olan boyun kısmını tamamen çevrelemektedir. Kuzey surları 1800 metre, güney surları 400 metre, doğu surları 500 metre ve batı surları 270 metre uzunluğundadır. Sur kalınlığı 3-8 metre, yüksekliği 25-30 metre arasında değişir.

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde kaleye giriş kapıları olarak Kumkapı, Tersanekapı, Yenicekapı, Tabakhane Kapısı, Lonca Kapısı ve Deniz Kapısı isimlerinden bahseder. Günümüzde bu kapılardan sadece Kumkapı ve Lonca Kapısı ayakta kalmıştır.

Kuzey surları denizin etkisiyle çok yıpranmış olup, bu surları dalgaların etkisinden korumak amacıyla; Kumkapı burcu civarından başlayıp Pazaryeri istikametine doğru uzanan bir mendirek inşa edilmiştir.

BOYABAT KALESİ:

Boyabat ilçesinin bulunduğu Gökırmak Vadisi'nde, karşılıklı sarp iki kayalık tepeden biri üzerinde kurulmuştur. Kale, kayaların doğal yapısına uygun şekilde inşa edilmiştir. Kale bedenleri arasındaki kulelerin bazıları dikdörtgen bazıları yuvarlak olarak yapılmış olup iç kısmında kulelere çıkan merdivenler yer almaktadır. Kaleye giriş güneydoğu köşesinden büyük yuvarlak kulenin yanındaki küçük bir kapıdan sağlanmaktadır. Geç Roma, Erken Bizans dönemine ait buluntuların da sergilendiği yapı, bugünkü haliyle Osmanlı Kalesi özelliği göstermektedir. Bu durum kalenin, Geç Roma döneminden Osmanlı dönemine kadar kullanıldığını göstermektedir. Bugünkü durumu ile sur ve burçları ile yapım malzemesi, Osmanlı Kalesi olduğunu açıkça ortaya koyar. Ancak kalenin temelleri daha önceden atılmıştır. Bu nedenle kaleyi, eski ve yeni kale olarak iki bölümde incelemek mümkündür.

Eski kalenin temelleri MÖ 6. yüzyılın başlarında Paflagonyalılar zamanında yapılmıştır. Kalenin eski temellerinde kale iç duvarlarının bir kısmında Roma ve Bizans eserlerine rastlamak mümkündür. Yeni kalenin bugünkü halinin Osmanlıları zamanında yaptırıldığı kesindir. Ancak kalenin bir kitabesine rastlanılmaması yüzünden yapılaş tarihi bilinmemektedir.

2. İNANÇ TURİZMİ (CAMİLER, MEDRESELER, TÜRBELER, KİLİSELER)

CAMİLER:

ALAADDİN CAMİ:

Kent merkezinde yer almaktadır. Evkaf kayıtlarında Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat'a ait olduğu yazılı bulunan bu caminin, Selçuklu Devleti'nin 1214 yılında Sinop'u fethinden hemen sonra yapılmış olduğu sanılmaktadır.

Enine planlı olarak yapılan yapı 2 sahnalıdır. 66 x 22 m ebatlarındaki bu Ulu Camii, kuzey taraftan 12 m yüksekliğinde, 66 x 44 m ebatlarında büyük bir avlu ile çevrilidir. Avluya 3 adet kapıdan girilmekte, cami iç kısmı ise 5 adet kapı ile avluya açılmaktadır.

Caminin biri kasnağı daha yüksek olmak üzere ortasında 3 adet büyükçe; doğu ve batı taraflarında ise birer adet küçük kubbesi bulunmaktadır. Yapının geriye kalan diğer bölümlerinin üzeri ise çapraz tonozlarla örtülmüştür. Yapı; enine plan ve geniş avlu özelliğiyle Erken Dönem İslam Cami şemasına benzemektedir.

Mihrap: Mermerden yapılmış olup, Selçuklu tarzında girift süslemelere sahiptir. Bordürlerindeki kabartma zencirek motifleri diğer Candaroğlu mihraplarında da görülür. Mihrabı 3 taraftan Ayet-El Kürsi çevrelemektedir.

Minber: Orijinal minberde yoğun girift bitkisel süslemeler bulunmaktaydı. Evliya Çelebi'ye göre bu minberin benzeri Bursa Ulu Cami'nin minberiydi. O da bir dereceye kadar benziyordu. Bu minber 1853 yılında caminin kubbesinin çökmesiyle parçalanmış ve parçaları İstanbul Çinili Köşk'e götürülmüştür. Şimdiki minber ise 19. yy'da ahşaptan yapılmıştır.

Cami, avlusuyla beraber en son 2008–2009 yılında onarımdan geçmiştir. Avlu kuzeydoğu köşesinde, içerisinde 11 adet sanduka bulunan Candar(İsfendiyar)oğulları Türbesi yer almaktadır.

CEZAYİRLİ ALİ PAŞA CAMİİ:

Seyit İbrahim Bilal Hazretleri Türbesi bitişiğindedir. İlk olarak ne zaman ve kimin yaptırdığı bilinmeyen cami, 1866 tarihinde Cezayirli Ali Paşa ve 1896 tarihinde de Sultan Abdülhamit Han tarafından tamir ettirilmiştir. 1874 tarihinde inşa ettirilmiş bir minaresi vardır.

Ahşaptan yapılmış ve bugün kayıp olan kitabesine göre; Cezayirli Ali Paşa, Osmanlı Döneminde Kaptanı Derya'lık yapmış bir zattır.

FETİH BABA MESCİDİ:

Orijinalinde kare planlı olan bu yapı 1970'li yıllarda yol genişletme çalışmaları kapsamında kuzey tarafı yıkılarak güney yönüne doğru çekilmiş ve bugün enine planlı görünümde olup, harim kısmı ancak 2 saf sığabilecek kadar kalmıştır.

Ön cephesi kesme taş malzemedden inşa edilmiş olan bu yapının üzeri ahşap çatı ve alaturka kiremit ile kapatılmıştır. Mescit, 1923 yılında neşredilen Hüseyin Hilmi ULUĞ'un Sinop Kitabeleri adlı eserinde giriş kapısının doğu tarafında yer aldığı belirtilen ve bugün yerinde olmayan kitabeye göre H 754 (M 1353/1354) senesinde Uslu Beyoğlu İsmail Bey tarafından yaptırılmıştır. H 1324 (M 1906/1907) senesinde Fetih Baba tarafından tamir ettirilmiştir. Tamir kitabesi kapının üstünde bulunmaktadır.

Mihrabı aynı Sultan Alâeddin Camiinde olduğu gibi mermerden yapılmış ve etrafı Ayetelkursi ile çevrilmiştir. Mescidin kible tarafında, bahçede Fetih Muhammed Baba isminde bir zatın kabri var ise de; kitabeleri kırılmış ve bir kısmı da kaybolmuş olduğundan bu zatın kim olduğu, hangi sene buraya defnedildiği anlaşılamamaktadır.

Birisi kapının üzerinde olmak üzere ön cephe duvarında toplam 2 adet kitabe bulunmaktadır. Kapı üzerindeki kitabe Fetih Baba tarafından yaptırılan tamir kitabesidir. Girişin batı yönündeki kitabe ise tahrip olduğu için tam olarak okunamamıştır.

HACI ÖMER (TERSANE/İSKELE/GÜMRÜK) CAMİİ:

Tersane mevkiindedir. 1903 senesinde eşraftan Hacı Çerkez Ömer Efendi tarafından yeniden inşa ettirilmiştir. Daha önce bunun yerinde İsmail Ağa Gümrük Camii adıyla bilinen ahşap bir cami vardı. Bu ahşap camiin ilk banisinin Karpuzcu oğlu Mehmed Ağa isminde bir zat olduğu rivayet edilmekte ise de inşa tarihibilinmemektedir. Kaleyazısı Camii banisinin de Mehmed Ağa adında bir hayır sahibinin olması bu ahşap Camii yaptıranın da aynı zat olması muhtemeldir. Camiinin, Sinop tersanesinde çalışanların

ibadet ihtiyaçlarına hizmet verdiği sanılmaktadır.

KALEYAZISI (MEHMED AĞA) CAMİİ:

1651 senesinde Mehmed Ağa tarafından yapımına başlanmış, 1909 yılında da ahali tarafından tamir edilerek yenilenmiş ve kuzeybatı köşesine kesme taştan yapılmış güdük bir minare de eklenmiştir. Ayrıca Camiin ön cephesindeki moloz taş duvarların ahşapla bu onarım sırasında kaplandığı tahmin edilmektedir. Günümüzde de ön cephe 1. kat ve çatı alınlığı ahşap kaplama olan yapı, bu durumuyla cepheden ahşap bir konut görüntüsü vermektedir. Yapı, Sinop'ta Osmanlı döneminde görülen ahşap çatılı ve dikdörtgen planlı cami şemasına tipik bir örnektir. 2009 yılında onarım geçirmiş olan yapının mihrap ve minberi orijinal değildir. Yapının güney tarafındaki hazirede 6 adet mezar bulunmaktadır.

KEFEVİ CAMİİ:

Şeyh Mahmud Çelebiyyül Kefevi; 1575 senesinde Sinop'a kadı olarak gelip görevini bıraktıktan sonra bu Camiyi yaptırmıştır. Yapı, daha sonra 1895 senesinde Mutasarrıf Bekir Paşa tarafından tamir ettirilmiştir. Camiye 1920'li yıllardan sonra Ayetler ve mübarek kelimeler nakşettirilmiştir.

1581 senesinde vefat etmiş olan Mahmud Çelebiyyül Kefevi Hazretlerinin kabri, Camiin güney tarafındaki bahçe içerisinde bulunan hazirede yer almaktadır. Camiin kitabesi, batı duvarındaki giriş kapısı üzerinde bulunmaktadır.

MEYDANKAPI (SÜLEYMANİYE) CAMİİ:

Meydankapı mevkiindedir. Caminin ilk yaptıranın Şeyh Ömer Efendi olduğu ve yapımı için 1723 tarihi verilse de caminin yapım kitabesi yoktur. Daha sonra 1877 senesinde Mutasarrıf Ahmet Kemal Paşa tarafından; Kanuni Sultan Süleyman adına İçkaledde mevcut olup harap olan Camii Şerifin vakfiyesiyle bu cami tamir edilmiş ve buna binaen Meydankapı Camisi'nin adı da Sultan Süleyman'ın adına izafeten Süleymaniye Camisi olarak anılmaya başlanmıştır.

İç mekânı kareye yakın dikdörtgen planlı olan caminin üzeri ahşap çatı ile örtülüdür. Caminin ahşap minaresi son onarımda yenilenerek gövdesi bakırla ve külah bölümü ise kurşun levhalarla kaplanmıştır. Harim kısmına caminin kuzey duvarına ekli olup son onarımda yenilenmiş olan ahşap giriş bölümünden girilir. Ahşap giriş bölümünün üst katı hanımlar mahfili olarak düzenlenmiştir. Bu giriş bölümünün sağındaki merdivenle minareye, solundaki merdivenle de üst kattaki mahfil kısmına çıkış sağlanmaktadır.

Altta dikdörtgen, üstte ise sivri kemerli pencereler dikkati çekmektedir. Cami duvarlarında görülen değişik boyutlu taşlar 1877 onarımının kanıtları olsa gerektir. Son olarak 2010 yılında onarıma başlanılan camii 2011 yılında yeniden ibadete açılmıştır.

SARAY MESCİDİ:

Giriş kapısı üzerindeki kitabesine göre; H 776 (M 1375) senesinde Candaroğlu Beyi Sultan Celaledin (Kötürüm) Bayezid döneminde yaptırıldığı anlaşılan ve Saray Camii namıyla bilinen bu Camii, kesme taştan yapılmıştır. Kareye yakın dikdörtgen planlı olup üzeri bir kubbe ile örtülüdür. Saray Camii, Sinop'ta bu plan tipinin en büyük örneğidir.

Sinop Kitabeleri adlı eserde; Camiin batı tarafındaki küçük bir bahçe içerisinde iki adet kabir bulunduğu yazılı olsa da bugün burada bir adet sanduka mezar görülebilmektedir. Sandukanın ya da mezar taşının kitabesi olmadığından kim olduğu bilinmemektedir. Sandukanın inşa tarzı Selçuklu dönemine işaret etmektedir.

MEDRESELER:

PERVANE MEDRESESİ:

Medrese, Alâeddin Cami avlu kuzey girişinin karşısında bulunmaktadır. 1262 yılında şehrin ikinci defa alınışı anısına Selçuklu Veziri Muinüddin Süleyman Pervane tarafından yaptırılmıştır.

Kuzey-güney konumlu yapı dikdörtgen planlıdır. İki eyvanlı, açık avlulu medrese tipinin güzel bir örneğidir. Girişi tamamen mermerden yapılmış, süslü anıtsal bir kapı şeklindedir. Giriş eyvanının her iki cephesinde birer oda vardır. Avlunun ortasında sekizgen bir şadırvan bulunmaktadır. Avlunun doğu ve batı cephesinde kuzey-güney konumlu uzanan ve üçer sütuna oturan kemerli revaklar yer almakta, revakların gerisinde beşerden on adet küçük oda bulunmaktadır. Her hücrenin içerisinde birer ocak ve sokağa bakan büyük penceresi mevcuttur.

Giriş eyvanının tam karşısında bulunan ana eyvanın önü kapatılmış ve oda haline getirilmiştir. Üzerinde bulunan kitabeden bu değişikliğin 1889 yılında, Mutasarrıf Faik Bey zamanında yapıldığı anlaşılmaktadır. Ana eyvanın solunda muhtemelen kışlık dersane olarak kullanılmış bir oda bulunmakta, sağındaki avluda ise Pervaneoğulları'nın son hükümdarı Gazi Çelebi ve kızının kabirleri yer almaktadır.

Yapı, orijinalinde düz toprak damlıdır. Sonradan dışarıya doğru meyilli ve alaturka kiremitle kaplı ve kirpi saçakla biten çatı yapılmıştır.

1932 ile 1970 yılları arasında Müze olarak görev yapan ve günümüzde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün malı olan Medrese; 2002 yılında Kültür ve Turizm amaçlı kullanılmak üzere Sinop Valiliği'ne tahsis edilmiştir. Sinop Valiliği'nce Sinop'a özgü el sanatları ve mutfağı ile ilgili kişilere tahsis edilerek çarşı haline getirilmiştir.

TÜRBELER :

SEYİT BİLAL TÜRBESİ:

Türbe, Sinop'un doğu tarafında, Ada mevkii üzerinde bulunan Cezayirli Ali Paşa Camisi'nin sol yanındadır. Türbenin kapısı, caminin içindedir. Türbenin içinde yer alan sanduka kitabesinden anlaşıldığına göre yapı, Yaş Bey diye anılan Hoca Ebubekir oğlu, Oğul Beyoğlu, Koçkad oğlu, İlbasmış'ın oğlu Emir Tayboğa için; oğlu Emir Beklemiş tarafından H 679 (M 1280) yılında yaptırılmıştır.

Türbedeki kenarları kafesle çevrili, kitabesiz ahşap sandukanın Seyit İbrahim Bilal'e ait olduğu tahmin edilmektedir. Sinop'un en çok ziyaret edilen kutsal mekânlarından biridir.

ÇEÇE SULTAN TÜRBESİ:

Gerze ilçesi Yenikent Beldesi sınırları içerisinde bulunan Çeçe Sultan Türbesi Selçuklular döneminden kalma tek katlı ve tek mekânlı bir yapıdır. Ön cephenin sağ kenarında küçük boyda, kenarı kesme taştan yapılmış kemerli bir giriş kapısı bulunmaktadır. Kapı üzerinde küçük ebatta dikdörtgen şeklinde taş üzerine Selçuklu yazı stilinde yazılmış bir kitabesi vardır.

Türbe binası içinde 8 adet sanduka mezar bulunmaktadır. Girişin önünde yer alan 5 adet küçük boyda sandukanın Çeçe Sultan'ın kızlarına, bu kabirlerin güneyinde yer alan iki adet büyük sandukanın solda olanının Çeçe Sultan'a, diğerinin ise Çeçe Sultan'ın oğluna ait olduğu söylenmektedir. Girişin tam karşısında kuzey duvarına bitişik olan 1 adet kabir daha vardır ki, bunun da Çeçe Sultan'ın sancaktarına ait olduğu söylenir.

Söylencelere göre; Çeçe Sultan'ın asıl adının Seyit Muhammed olduğu, Horasan'da yaşadığı, babasının adının Seyit Abdullah olduğu ve 12 İmamlardan Musa El-Kazım'ın ve aynı zamanda Peygamberimiz Hz. Muhammed'in 7. göbekten torunudur. Çevredeki köylülerce her yıl yapılmakta olan Hıdrellez kutlamaları genellikle burada

gerçekleştirilmektedir. Sinop merkezdeki Yeşil Türbe’de 1920’li yıllarda bulunan tasdiksiz şecereye göre; Sinop Merkez Ada Mahallesi’nde metfun bulunan Seyit İbrahim Bilal Hazretleri, Çeçe Sultan’ın amcasıdır. Hüseyin Hilmi ULUĞ’un bize aktardığı bu şecere şöyledir: **H. İmam Ali’nin (k.v) oğlu H. Seyit İmam Hüseyin oğlu H. Seyit İmam Zeynel Abidin oğlu H. Seyit İmam Muhammed Bakır oğlu H. Seyit İmam Caferi Sadık oğlu H. Seyit İmam Musa Kazım oğlu H. Seyit Abdullah el Ekber oğlu H. Seyit Muhammed el meşhur Çeçe Sultan oğlu H. Seyit Musa oğlu H. Seyit İsa kızı H. Seyide Fatma kızı H. Seyide Halime oğlu H. Şeyh Seyit Mustafa Göllü oğlu H. Şeyh Seyit Recep oğlu H. Şeyh Seyit Mustafa (r.a)**

SULTAN HATUN TÜRBEŞİ:

Arkeoloji Müzesi bahçesinde bulunan ve halk arasında “Aynalı Kadın Türbesi” adıyla bilinen yapı; kemerli kapı girişin üzerinde bulunan kitabeye göre H 797 Ramazan Ayında (M 1395 Haziran ayında) inşa ettirilmiş olup içerisinde bulunan 3 adet sandukadan birisi H 797 (M 1395) tarihinde vefat eden Osmanlı Padişahı Orhan Bey’in oğlu Süleyman Paşa’nın kızı Sultan Hatun’a aittir. Sultan Hatun, aynı zamanda Candaroğlu Beyi Süleyman Paşa’nın da karısıdır. Diğer kabirlerin kime ait olduğu belli değildir.

Kare planlı olan türbe kesme taştan yapılmıştır. Dönemindeki diğer kare planlı türbelere bakıldığında orijinal üst örtüsü kubbe olması gereken yapı, bugün ahşap çatı ve alaturka kiremitle örtülüdür. Ön cephesi hariç üç cephesinde birer adet olmak üzere toplam 3 adet penceresi bulunmaktadır.

HATUNLAR TÜRBEŞİ:

Cezayirli Ali Paşa Camii’nin kuzeybatı cephesinde yer almaktadır. Kare planlı tek kubbeli tipik bir Candaroğlu türbesidir. Türbe içerisinde iki adet sanduka bulunmaktadır. Türbenin inşa kitabesi olmadığından ne zaman ve kimin adına yapıldığı hakkında açık bir malumat yoktur. Ancak, soldaki sandukanın baş şahidesinin iç kısmındaki kitabeye göre; İskender Kızı Ture Hatun ismi geçmektedir. Buna göre; türbenin Celaledin Beyazid’in oğlu İskender’in karısı ile kızı “Ture Hatun” için yaptırıldığı tahmin edilmektedir.

YESARİ BABA TÜRBEŞİ:

Bektaşî Tekkesi adıyla bilinen mevkide yer alan küçük bir türbedir. Bu alandaki temel kalıntılardan burada bir tekke yapısının olabileceği; türbe ve çevresindeki muhtemel mezarların tekkenin hazire kısmını oluşturduğu düşünülmektedir.

Tarihi eser olarak tescilli olan türbe içerisinde ve tam ortasında H 1297 (M 1880) tarihinde vefat eden Bektaşî Şeyhi Yesari Baba’nın kabri bulunmaktadır. Orijinalinde güney duvarı üzerinde olması gereken ve bugün batı duvarı üzerinde bulunan mermer kitabesine göre ilk yapı H 1300 (M 1883) yılında yapılmıştır.

İSFENDİYAROĞULLARI (CANDAROĞULLARI) TÜRBEŞİ:

Alâeddin Camisi’nin avlusunda kuzeydoğu köşede bulunan Türbe, Candaroğulları’ndan Celalettin Beyazıt ile oğlu İsfendiyar ve İsfendiyar’ın oğlu İbrahim Bey’ler ile bu aileye mensup zatların kabirlerini ihtiva etmektedir. Yapım kitabesi olmayan türbenin hangi tarihte ve kimin tarafından yaptırıldığı bilinmemektedir. Vakfiyesi “İbrahim Bey” diye kayıtlıdır.

Türbe; kuzey-güney konumlu, dikdörtgen planlı ve tek kubbeli bir yapıdır. İçindeki sandukalar dönemin Türk taş işleme ve oymacılığının güzel örneklerindedir.

Türbenin giriş kapısının üstünde “Her nefis ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz” ayetleri yazılıdır.

YEŞİL TÜRBE:

Alaaddin Camiin doğusunda ve Sakarya Caddesi üzerinde yer alan türbe; kare planlı ve üzeri kubbeye örtülü bir 15. yy yapısıdır. Giriş üzerinde kitabesi bulunmayan binanın yapım tarihi meçhuldür. İçerisinde 5 adet sanduka bulunmakta olup bu sandukaların üzerleri ahşap kafeslerle kapatılmıştır.

Kabirlerden birinin Seyit Yeşil Mustafa Baba olduğu rivayet edilirse de bunu teyit edecek bir kitabe bulunmamaktadır. Ancak Hüseyin Hilmi'nin “Sinop Kitabeleri” adlı eserinde verdiği malumata göre, Yeşil Mustafa Baba'nın silsilesi şöyledir:**Hız. İmam Ali'nin (k.v) oğlu Hz. Seyit İmam Hüseyin oğlu Hz. Seyit İmam Zeynel Abidin oğlu Hz. Seyit İmam Muhammed Bakır oğlu Hz. Seyit İmam Caferi Sadık oğlu Hz. Seyit İmam Musa Kazım oğlu Hz. Seyit Abdullah el Ekber oğlu Hz. Seyit Muhammed el meşhur Çaçe Sultan oğlu Hz. Seyit Musa oğlu Hz. Seyit İsa kızı Hz. Seyide Fatma kızı Hz. Seyide Halime oğlu Hz. Şeyh Seyit Mustafa Göllü oğlu Hz. Şeyh Seyit Recep oğlu Hz. Şeyh Seyit Mustafa (r.a)**

TAYBOĞA TÜRBEŞİ:

Camiikebir Mahallesi Aşağı Hamam Yokuşu'nda ve Şehabeddin Ağa Çeşmesi'nin bitişinde yer alan türbe, doğu-batı konumlu ve dikdörtgen planlıdır. Yan duvarları moloz taş örgü, üst kısmı yarım ahşap çatı ve alaturka kiremit ile kapatılmıştır. Güney cephesinde kemerli bir giriş kapısı ve iki adet dikdörtgen pencere yer almaktadır. Türbe, 2008 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü'nce restore edilerek onarılmıştır.

KİLİSELER:

BALATLAR YAPI TOPLULUĞU:

Geç Roma İmparatorluk Dönemine ait büyük kalıntı surlardan sonra gerçek işlevi belirlenebilen Sinop'taki yegane yapıdır. Hamam-gymnasium-palestra birleşiminden oluştuğu tarihi kaynaklarda da belirtilmektedir. Bu büyük yapı grubundan günümüze sadece üç salon ulaşabilmiştir. Çevrede yapılan yüzey araştırmaları yapının geniş bir alana yayılmış olduğunu göstermektedir. Mevcut salonlardan birinin hamamın sıcaklık (caldarium), diğerinin soğukluk (frigidarium) ya da spor alanı (palaestra) olması mümkündür. Jeofizik çalışmaları hamamın ısıtma sistemine (hypocaust) ait izlerin tespit edilmesini sağlamıştır.

Yapı kalıntısı daha sonraki dönemlerde de farklı işlevler verilerek kullanılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde (15-16. yüzyıl) Roma yapısının bazı bölümleri Ortadoks manastırına dönüştürülmüş, Meryem'in Uykusu/Ölümü (Koimesis) ve Başmelek Mikail'e adanmıştır. Haç planlı yapının kuzeydoğu odası manastırın kilisesi olarak işlev görmüş, tonoz ve duvarları ile batısındaki ek mekanların nişleri Geç Bizans üslubunda İncil ve Tevrat'tan alınmış konuları içeren resimlerle süslenmiştir. Kilisenin yakınında ayazma ve güneyinde de kemiklik olarak adlandırılan bir mekan vardır. Kilisenin doğusundaki haç planlı yapı kalıntısı ile kuzeyindeki salonun zemini din adamlarının yanı sıra halktan kişilerin de gömüldüğu mezarlık alanı olmuş, 20. yüzyılın başlarına kadar kullanılmıştır.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gülgün Köroğlu'nun Bilimsel başkanlığındaki bir ekip tarafından, Bakanlar Kurulu kararı ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izinleriyle yapılmakta olan arkeolojik kazılar yapı topluluğuyla ilgili pek çok bilinmeyenini gün ışına çıkarıp, bilim dünyasına tanıtmayı hedeflemektedir.

Kazı çalışmaları, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel

Müdürlüğü, DÖSİM, Sinop Valiliği, Sinop Belediye Başkanlığı, Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Sinop Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'nün maddi ve manevi destekleri ile sürdürülmektedir.

3. DİĞER TARİHİ YAPILAR (TABYALAR, KERVANSARAYLAR, KAYA MEZARLARI

TABYALAR:

PAŞA TABYASI:

Yarımadanın doğusunda Karakum yolu üzerinde bulunan tabya, denizden gelebilecek tehlikelere karşı tersanenin emniyetin sağlamak ve limanda bulunan gemileri korumak amacıyla 19. yüzyılda yapılmıştır. Yarım ay şeklindedir. Üstte 11 adet top yuvası bulunan yapının alt bölümünde, cephanelik ve koğuş olarak kullanılan büyük mekânlar ve mahzen vardır.

KERVANSARAYLAR:

DURAKHAN:

Selçuklu Veziri Münüddin Süleyman Pervane tarafından 1265 yılında yaptırılmıştır. Durağan ilçe merkezindedir. Ortada bir avlusu ve avlunun etrafında 13 odası bulunmaktadır. İç Anadolu ile Karadeniz bölgeleri arasındaki ticaret yolu üzerinde bulunan ve yöre halkı ve yolcular tarafından Durak Han olarak adlandırılan han, bu konumu itibarıyla her dönem önemli bir konaklama merkezi olmuştur. Günümüzde aslına uygun olarak restore edilmiştir.

KAYA MEZARLARI:

BOYABAT SALAR KÖYÜ KAYA MEZARI:

Kaya Mezarının Kimerlere, Romalılara atfedilse de en güçlü görüş MÖ. 7. Yüzyılda Paflagonyalılar tarafından yapıldığıdır. Çünkü işçilik bakımından Durağan'daki Terelek kaya mezarına benzemektedir.

Kalker kaya yüzeyi düzelterek meydana getirilen mezar anıtı, ana kaya gövdesinin oyulmasıyla önde üç sütun ve giriş bölümü, arkada dikdörtgen mezar odasından oluşmaktadır.

Önde sütunlar, sütunların arkasında kaya oyularak bir antre meydana getirilmiş ve sağ kenara yakın dikdörtgen şeklinde küçük bir kapı ile yine oyularak meydana getirilmiş dikdörtgen mezar odası vardır. Odanın içinde bir kline bulunmaktadır. Giriş kapısının sol yanında 30 x 30 cm boyutlarında bir pencere vardır. Tavan ve zemin düzdür. Kiriş bölümünün üstünde üçgen alınlık bulunmaktadır. Alınlığın tam ortasında sola bakış yönünde ön ayaklarını ileri doğru uzatmış aslan kabartması vardır.

AMBARKAYA KAYA MEZARI:

Mezar Durağan ilçesinin doğusunda ve Gökırmağın güney kenarındaki Karadiğin Mahallesiinde 20 metre yükseklikte kalker bir kayaya oyulmuştur. Önde üç sütunun cephesi ile üçgen alınlık bölümü bulunmaktadır. Sütunların arkasında kaya oyularak bir antre meydana getirilmiş ve sağ kenarda küçük bir kapı ile yine oyularak meydana getirilmiş dikdörtgen mezar odasına girilmiştir. Odanın içinde iki kline bulunmaktadır. Tavan ve zemin düzdür. Alınlık kornişleri çizgilerle çok basit şekilde belirtilmiştir. Mezar anıtının hiçbir yerinde kabartma veya süs yoktur. Bu nedenle tarihlendirmesi çok güçtür. Ancak, Terelek Kaya mezarının karşısında yer alması ve aynı tarzda

olması bu mezarın da MÖ VII. yüzyılda Paflagonyalılar tarafından yapıldığı intibahını vermektedir.

TERELEK KAYA MEZARI:

Durağan İlçesine 15 km mesafede Kepez (Terelek) kayasının batı yamacı üzerindedir. Aşağıdan yukarıya doğru incelen silindirik sütun kaideleri üstten kesilmiş yarım daire şeklindedir. Kesik olan kısımda gövde yükselir. Boşluklar kareye yakındır. Mezarın sol kenarı üç, sağ kenarı iki düz silmelidir. Soldaki üç silme altında iki ayağını ileri uzatmış yatan bir aslan kabartması vardır. Aslanın mezarın cephesine taşan baş kısmı kırıktır. Yerden 5-6 metre yükseklikteki mezarın sütunların arkasında dikdörtgen bir antresi vardır. Antrenin altı ve üstü düzgün değildir. Antre duvarının sağına yakın penceremsi bir kapıdan mezar odasına girilir. Mezar odası, dikdörtgen planlı olup, solda ve ortada duvarlara bitişik iki sedir (sanduka) vardır. Bu sandukaların bazı yerleri kesilmiştir.

Mezarın en orijinal yönü cephedeki kabartmalardır. Mezarın üst cephesinde iki kabartmadan soldan 1. sütun hizasında bir aslanla mücadele eden insan kabartması vardır. Konturlar belirtilmemiştir. Sağa dönük insan aslanın boynunu kavrayarak tesirsiz hale getirmiştir. Sağ bacağı üzerinde direnmiş, sol bacağı ileride, vücut öne eğiktir. Aslan ise boynunu kavrayan insan kuvvetinin üstünlüğü ile ön ayakları havaya kalkmış, arka ayakları üzerinde zayıf bir şekilde direnmektedir. Oldukça uzun olan ve uca doğru incelen kuyruğu uçta üstten geriye dönüktür. Soldan 1. sütunun hizasında ise bir insan büstü kabartması vardır. Yüz hatları tamamen belirsiz haldedir. Kanatlı bir şekilde tasvir edilmiştir.

4. DENİZ TURİZMİ :

Bahçeler Mevkii:

Şehir merkezinin girişinde, iç limana bakan kısımda ormanla kaplı bir alandır. Ortalama 500 m uzunluğunda ve 4-10 m arasında değişen genişlikte kum bandında; halk plajı, orman kampı ve dinlenme tesisleriyle, belediye kampı ve kampın içinde yer alan motel, restoran, kamp ve çadır yerleri bulunmaktadır. İnce sarı kum ile kaplı olan sahil bandından denize girilebilmektedir. Bandın gerisindeki ormanlık alan ise piknik ve mesire yeri olarak kullanılmaktadır.

Akliman:

Şehrin batısında, kent merkezine 9 km uzaklıktadır. Kilometrelerce uzunluğunda ve 15-20 m genişliğinde bir şerit gibi uzanan kumsalı vardır. Alanda bulunan Akliman Piknik Alanı, her türlü ihtiyaca cevap verecek niteliktedir. Piknik alanında, ormanla denizin iç içe olduğu "ria" tipinde bir kıyıdır.

Sarı Kum:

İl merkezine 21 km uzaklıkta bulunan yörede deniz, orman ve göl bir aradadır. Çeşitli balık ve yabani hayvanların da bulunduğu yöre, tabiatı koruma alanı olarak ilan edilmiştir. Deniz kenarında ince taneli kumların oluşturduğu geniş ve uzun bir kumsala sahip olan yer, adını kumunun renginden almıştır.

Karakum:

İl Merkezine 2 km uzaklıktadır. Sinop Yarımadası'nı çevreleyen yol üzerindedir. Adını ince simsiyah volkanik kumundan almıştır. Adını ince simsiyah kumundan almış olan bu mevkideki kumun, halk arasında romatizma ve siyatik gibi

hastalıklara iyi geldiği söylenir. Kamu ve özel sektöre ait otel, tatil köyü, kafe, restoran, bungalov tipi evler, karavan ve çadır yerleri bulunmaktadır.

Mobil Korucuk Köyü Mevkileri:

İl merkezine 2 km uzaklıkta, Sinop Yarımadası'nı çevreleyen yol üzerindedir. Sakin bir denize ve tertemiz kumsallara sahip yörede, belgeli tesisler, restoranlar, kamp ve karavan yerleri ile geniş bir hizmet olanağı sağlanmıştır. Sinop'ta il turizminin en yoğun olduğu yer burasıdır.

Hamsaroz Koyu:

Yemyeşil ormanı ve denizin bir nehir gibi kara içine girdiği koyu ile Hamsaroz Koyu, Deveci Deresi adlı küçük bir akarsuyun ağzında yer alan 300-400 m' lik bir deniz girintisidir. Hamsaroz Limanı, morfolojik delillere göre, Deveci Deresi Vadisi'nin aşağı kesiminin, karada oluşan çöküntüler sonucunda sular altında kalmasıyla oluşmuş, dünyada sadece Norveç ve Sinop'ta bulunan "ria" tipi bir kıyıdır.

5. YAYLA TURİZMİ:

Sinop ilinde fazla geniş olmayan bir kıyı kesiminin ardından yükselen dağların üst kısımlarında yer yer ormanlarla çevrili yaylalar görülmektedir. Çevre insanların değişik isimler verdiği bu yaylalar yazın serin suları, iklimi ve yeşil örtüsü ile hayvancılık yapılan yerlerdir.

Gürfındık Bozarmut Yaylası:

Gerze-Çalboğazi Beldesi'nin 35 km güneybatısında bulunan yaylalara stabilize yolla ulaşılmaktadır. Ulaşım, Gerze plajlarından araçlarla 45 dakikada sağlanmaktadır. 350 m rakımlı yaylalarda altyapı tesisleri yoktur.

Kurugöl Yaylası-Türkeli:

Türkeli İlçesi'nin 12 km kuzeybatısındadır. 800 m rakımlı yayla Karadeniz'de doğal bir manzara ve seyir terası konumundadır. Yaylada su ve elektrik hizmetleri de sağlanmış durumdadır.

Akgöl Yaylası-Ayancık:

Ayancık ilçesinin güneyinde Ayancık-Kastamonu yolunun 31. km'sinde ayrılan yoldan 5 km içeride bulunan Akgöl Yaylası 1200 metre yüksekliktedir. Etraftaki sık köknar ormanları içinden akan iki çayın birleşerek oluşturduğu göl ortalama 3 dönüm alanı kaplamaktadır. Bozulmamış bitki örtüsü ve büyüleyici manzarası ile doğa meraklılarının ilgisini çekebilecek bir yerdir. Sinop'taki en güzel mesire yerlerinden biri olan Akgöl'de sandal gezintisi de yapılabilmektedir.

Buzluk Yaylası-Durağan:

Durağan ilçesinin kuzeyinde 15 km uzaklıkta bulunan Buzluk Yaylası, çeşitli turizm olanaklarına (yayla, dağ-doğa vb.) sahiptir. Altyapı sisteminin gelişmiş olduğu (stabilize yol, içme suyu, elektrik, telefon) 1150 m yükseklikteki Buzluk Yaylası'nın en önemli özelliği, burada bulunan mağarada yaz aylarında buzların kış aylarında ise sıcak su oluşumunun izlenebilmesidir.

Dıranaz Soğuksu Mevkii:

Sinop-Boyabat Karayolunun 47. kilometresindedir. Çevresi köknar ağaçlarıyla kaplıdır. Orman içinde yer alan içme suyu, şifalı olarak bilinmektedir.

6. **MAĞARA TURİZMİ:**

İnaltı Mağarası:

Ayancık İlçesine 40 km uzaklıkta bulunan İnaltı Köyü sınırları içerisinde olan mağara denizden 1070 metre yüksekliktedir. Mağaranın 50 m altına kadar araçla ulaşım bulunmaktadır. Buradan da merdivenler aracılığıyla mağaranın ağızına ulaşabilmektedir. Mağara ağızında geniş bir sahanlık bulunmaktadır. İnaltı Mağarası, gerek mağara içi damlataşları özelliği, gerekse doğal çevresinin güzelliği ile turizm amaçlı kullanıma son derece uygundur.

Ortalama uzunluğu 658 metredir. MTA tarafından 1996 yılında inceleme yapılan İnaltı Mağarasının 300 metrelik bölümü aydınlatılmış olup turizme açılmıştır. Mağaranın devamındaki 358 metrelik kısmının ancak 125 metrelik bölümünün turizme açılmaya uygun olduğu tespit edilmiştir. Mağara doğu-batı yönünde (S) çizerek uzanır. Giriş salonunun boyu 125 m, tavan yüksekliği 15 m, genişliği 10-12 m arasında değişen düzgün bir galeriye açılır. Bu galeri mağaranın en geniş ve en kuru bölümüdür. Daralarak ilerleyen mağarada sarkıt, dikit, sütun, örtü ve duvar damlataşları, damlataş havuzları görülmeye başlanır. Tabanda bulunan Dogger yaşlı granit temel üzerine gelen ve karst taban düzeyini oluşturan Malt- Alt Kereatse yaşlı inatlı formasyonu içinde yatay gelişmiştir. Buna karşılık mağara tabanına yakın alt kesimlerde ve su düzeyinin hemen üzerinde karnabahar ve patlamış mısır şekilli damlataşlara da yer yer rastlanılmaktadır. Bu bölgedeki mağara ve çukurların oluşum temelinde erime özelliğini barındıran yüksek derecede kireçtaşı bulunur.

İnaltı Mağarası, mistik ve gizemli görüntüsü ile gelen ziyaretçilerini büyüler. Mağaranın içerisine gezi güzergâhı ve önüne de kır kahvesi yapılmış olup; misafirlerini heyecanla beklemektedir.

KAYNAK:

1-Sinop Valiliği, İl Özel İdaresi (2013), Sinop Tarihi ve Kültür Envanteri, Ankara

2- Sinop Valiliği (2003), Sinop İl Yıllığı, Ankara, Sinop Valiliği Yayınları

3- ÜSTÜN, F. (2008), Tarihsel Kaynaklara Göre Sinop Şehrinin Fiziksel Gelişimi (Antik Dönemden 19. yy sonuna kadar),(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon

4-<http://www.sinopmuzesi.gov.tr/TR.78306/gezilecek-yerler.html> adresinden 01 Temmuz 2014 tarihinde alınmıştır.

7. **SİNOPLU ÜNLÜLER:**

Diogenes (Diyojen) : Sinop'da doğmuş bir Yunan filozofudur. Sinop'da bankacılık yapan babasının kalpazanlıkla suçlanmasından sonra Yunanistan'a taşınmıştır.

Diyojen, sürgün edilen babasıyla [Yunanistan](#)'a gitmiştir. Kısa bir süre sonra onu terk eden "Manes"adındaki köle ile geldiği [Atina](#)' da dönemin medeniyetine karşı çıkmış bir köpek gibi yaşamaya karar vermiş, böylece "kynikos" (köpeksi) adını almıştır. Dinde, davranışta, giyimde, barınmada, yiyecek ve terbiyede bütün geleneği reddetmiştir.

Atina'da tanıştığı [Sinizm](#) öğretisinin kurucusu [Antisthenes](#) kendi felsefe ve öğretisini Diyojen'e öğretmiştir. [Sokrates](#)'den ders alan Antisthenes, Sokrates'in ölümünden sonra kendi okulunun başına geçip gerçek erdemin kişinin kendine egemen olmasına, tutkularından ve öbür insanlara bağımlılıktan kurtulmasına dayanan kinik felsefesinin kurucularından olmuştur. Diyojen, Antisthenes'in doğaya uygun yaşam çağrısına uymuştur. Hayatını son derece fakir olarak geçiren Diyojen'in içinde yaşadığı bir fıçısı ve bir çanağı vardır. Rivayetlere göre bir gün bir çeşme başında avucu ile su içen bir çocuğu gördüğünde "Bu çocuk bana fazladan eşyam olduğunu öğretti" diyerek elindeki

çanağı da atmıştır.

Diogenes'e göre erdem (fazilet) en üstün varlıktır. Bilim , ün , zenginlik hor görülmesi gereken yalancı varlıklardır. Diogenes genelde bir fıçı içinde yaşardı. Korinthos'da büyük İSKENDER kendisinden bir dileği olup olmadığını sorunca; ' Bana gölge etme başka ihsan eylemem' demiştir. büyük İSKENDER daha sonra, ' ünlü imparator *Büyük İskender olmasaydım 'Diyojen' olmak isterdim'* demiştir.

Diogenes bir gün güpegündüz elinde fenerle Atina sokaklarında gezmiş ve 'bir insan arıyorum!' diye bağırmıştır.

Ölümü:

Kuduz bir köpeğin ısırığıyla, çiğ ahtapot yeme alışkanlığına bağlı olarak ya da nefesini tutarak intihar ettiği gibi pek çok ölüm sebebi rivayet edilmekle birlikte, bugün ölüm nedeni hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır.

Eflatun'un *Çılgın Sokrat* dediği, çok güzel konuşan, üstün zekası ile herkesi etkileyebilen bu ünlü Kinik filozof bütün gariplik, anormal hal ve tavırlarına rağmen saygı görmüş, ölümünden sonra anısına Korintoslular bir köpeğin yaslandığı mermer bir sütun dikmiştir.

Türkiye'de de Diyojen'in anısını yaşatmak için 2006 yılında Sinop'un girişine heykeli dikilmiştir. Elinde fener ve yanında köpeğiyle birlikte tasvir edilen yaklaşık altı metrelik mermer Diyojen heykeli, [Ondokuz Mayıs Üniversitesi](#) Güzel Sanatlar Bölümü öğretim görevlisi Turan Baş önderliğinde 25 kişilik ekip tarafından altı ayda hazırlanmıştır

Seydi Ali Reis (? - 1562) : Büyük bir Türk denizcisi alim ve şair olan Seydi Ali Reis XVI yüzyılın mühim simalarından birisidir. Kanunu Sultan Süleyman'ın Rodos fethinde donanma ilen bulunduğu ve ondan sonrada Barbaros Hayrettin Sinan Paşa ve diğer namlı kaptanlarla bütün Akdeniz Cenklerine iştirak ettiği bilinmektedir. Mısırda donanma komutanlığına getirilmiştir. Bir fırtınadan sonra Hindistan kıyılarına çıkan Ali Reis dört sene süren seyahatini kitap haline getirmiştir. Ayrıca Ali Kuşçu'nun astronomiye ait bir eserini de Türkçeye çevirmiştir.

Rıza Nur (1876-1942) : Hekimliğe Edebiyata ve bilhassa Türk tarihine ait eserleri ile Milletvekili Bakan Sulh murahhası gibi sıfatları ile tanınmış olan Dr Rıza Nur 1879 yılında Sinop'ta doğmuştur. 1908 harf inkilabından sonra İstanbul meclisine mebus seçilmiştir. Büyük zaferden sonra Büyük Millet Meclisine Millet Vekili seçilmiştir. Lozan Sulh Anlaşmasında ikinci Murahhas sıfatı ile bulunmuştur. 1924 ten sonra siyasi hayattan ayrılarak Paris'de edebiyat ve tarih tetkikleri ile uğraşmıştır. Bunlar arasında 14 ciltlik mufassal Türk Tarihi en önemlilerindendir. Sinop'daki evini Kütüphanesi ile birlikte vakfetmiş olup Bugün Rıza Nur Kütüphanesi olarak faaliyettedir.

Ferit Dikmen (1900-1973) : Köklü bir aileye sahip olan Ferit Dikmen 1900 da sinopta doğmuştur. Tahlisini pek ilerletemeyen Dikmen hayata esnaf olarak atılmış ve sonradan kendini yetiştirmiştir. Sinop'a gönül vermiş ve ona aşık bir insandır. Bu aşkını Sinop hakkında yazdığı şiirlerle geliştirmiş ve ömrünün sonuna kadar yorulmadan eserler hazırlamıştır. Sinop'un yetiştirdiği bu

kıymetli halk ozanı 73 yaşında aniden hastalanarak vefat etmiştir.

Ahmet Muhip Dranas : (1909-?) Türk şairi tiyatro ve roman yazarıdır.1909da Sinop'da doğdu, Ulus Vatan Zafer gazetelerinde yazılar yazdı.İstanbul Güzel Sanatlar akademisinde çalıştı Fahriye abla gibi ünlü şiirler yazdı.

Kaynak: Sinop Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sinop Müzesi